

Odůvodnění

I. Obecná část

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Úprava podmínek zákazu skládkování nebezpečných odpadů s ohledem na kapacitní možnosti zařízení v České republice

Vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění vyhlášky č. 78/2022 Sb. (dále také jen „vyhláška“), vymezuje v návaznosti na § 14 odst. 2 v příloze č. 4 bodě C seznam nebezpečných odpadů, které nesmí být ukládány na skládku odpadů, protože je technicky možné je zpracovat ve spalovnách nebezpečného odpadu nebo v zařízeních pro materiálové nebo energetické využití odpadu provozovaných na území České republiky. Vymezení tohoto seznamu nebezpečných odpadů je přechodným ustanovením v § 79 odst. 6 vyhlášky odloženo do konce roku 2022.

Pro všechny produkované nebezpečné odpady vymezené v seznamu neexistuje v České republice dostatečná zpracovatelská kapacita zejména v podobě spaloven nebezpečného odpadu. Dostatečná kapacita neexistuje ani v ostatních státech, případně některé státy zcela zakazují dovoz nebezpečných odpadů k odstranění. Návrh proto doplňuje základní text § 14 odst. 2 vyhlášky tak, aby byla v případě výjimky ze zákazu ukládání na skládky zohledněna kromě čistě technologických možností také kapacita zařízení provozovaných na území České republiky, která je svého druhu také technickým omezením možnosti tyto odpady zpracovat.

Tuto výjimku je vhodné nastavit pouze tak, aby došlo k jednoznačné podpoře výstavby kapacit pro tyto nebezpečné odpady. Kapacita zařízení má proto být jako výjimka zohledněna pouze do konce roku 2027. Pokud budou vybudovány nebo rozšířeny zpracovatelské kapacity před tímto datem, musí do nich začít původci vymezených odpadů tyto odpady předávat, jakmile budou zpracovatelské kapacity k dispozici. Platí také, že od roku 2028 budou muset původci těchto odpadů dostatečné kapacity pro zpracování vymezených odpadů zajistit a odpady do nich předávat.

Posun přechodného období pro přechod na nová pravidla pro vedení odpadové evidence a podávání hlášení o produkci a nakládání s odpady

Na konci roku 2022 má podle § 80 odst. 4 vyhlášky rovněž vypršet přechodné období pro adaptaci na nová pravidla pro vedení odpadové evidence a obsah ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady. Z informací od povinných osob je zřejmé, že s ohledem na nezbytné přizpůsobení elektronických systémů nebude větší část z nich schopna povinnosti od 1. ledna 2023 plnit. Vzhledem k tomu, že případné prodloužení přechodného období nemá zásadní dopad do možnosti kontroly, je vhodné přechodné období prodloužit.

Podmínky pro upravené kaly a pro jejich aplikaci na zemědělskou půdu

Vyhláška výrazným způsobem zpřísnila mikrobiologické limity, při jejichž splnění je možné kaly z čistíren odpadních vod používat na zemědělské půdě a zároveň je možné, je považovat za upravené ve smyslu § 67 odst. 1 písm. b) bod 2 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako „zákon o odpadech“). Dne 31. prosince 2022 končí přechodné období podle ustanovení § 82 odst. 1 vyhlášky, během kterého je možné považovat za upravené rovněž kaly splňující

mikrobiologická kritéria vymezená v tabulce č. 7.1 (limity pro kaly kategorie I) nebo tabulce č. 7.2 (limity pro kaly kategorie II) přílohy č. 7 k vyhlášce č. 437/2016 Sb.

Výše uvedené zpřísnění mikrobiologických limitů bylo poprvé zavedeno již s účinností vyhlášky č. 437/2016 Sb., a to s ohledem na princip předběžné opatrnosti. V loňském roce byla dokončena studie Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ze které vyplývá, že ani kaly splňující limitní hodnotu pro kal kategorie II podle předchozích předpisů nepředstavují z hlediska mikrobiální kontaminace výrazné riziko pro životní prostředí ani lidské zdraví, pokud jsou u nich dodržována omezení pro jejich aplikaci, která právní úprava požaduje.

Předložený návrh proto doplňuje možnost používat dosavadní kaly kategorie II i po uplynutí přechodného období. Zároveň doplňuje omezení pro aplikaci kalu kategorie II, která doposud vyplývala pouze z odkazu přechodného ustanovení na předchozí právní úpravu. Návrh rovněž jednoznačně vyjasňuje, že kaly, které splnily stanovené mikrobiologické limity, se považují za upravené ve smyslu definice v zákoně o odpadech.

Vyjasnění přechodných pravidel pro přechod odpad neodpad u recyklovaných stavebních a demoličních odpadů

Vyhláška obsahuje v § 83 odst. 2 kritéria, při jejichž splnění mohou určité recyklované stavební a demoliční odpady přestat být odpadem ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o odpadech, a to po přechodnou dobu do konce roku 2024. V současné době vznikají nejasnosti, zda se tato kritéria vztahují i na zeminy a recyklované přírodní kamenivo. Ustanovení sice zahrnuje vstupní odpad 17 05 04 Zemina a kamení, zároveň ale požaduje, aby se u výstupního materiálu jednalo o podrcený a tříděný materiál, přičemž drcení u zeminy s ohledem na její vlastnosti nepřichází v úvahu a v případě přírodního kameniva není nutné. Zároveň je nezbytné, aby se ustanovení na zeminy vztahovalo, protože jinak by dle současné právní úpravy nebylo možné (až do doby vydání samostatné vyhlášky s kritérii pro zeminy) recyklovat odpadní zeminy a přírodní kamenivo a nakládat s nimi mimo odpadový režim.

Návrh proto upřesňuje text přechodného ustanovení v § 83 odst. 2 vyhlášky tak, aby bylo zřejmé, že se vyhláška na zeminy a recyklované přírodní kamenivo vztahuje. V návaznosti se do seznamu vstupních odpadů doplňuje opomenutý druh odpadu 20 02 02 Zemina a kameny, kterým prochází sice menšina zeminy a kamení, přesto není důvod, aby zemina a kamení pod tímto katalogovým číslem nebyly zahrnuty.

Oprava limitní hodnoty obsahu benzo(a)pyrenu a celkového obsahu polyaromatických uhlovodíků v odpadech pro zasypávání

Vyhláška nastavila nové limity pro zasypávání. V případě limitů pro obsah benzo(a)pyrenu a celkového obsahu polyaromatických uhlovodíků došlo k chybě. Nastavená úroveň je nedosažitelná, v návrhu tedy dochází k opravě. Nová hodnota odpovídá předchozí úpravě v již zrušené vyhlášce č. 294/2005 Sb., s přidáním pouze původně zamýšleného zpřísnění, které se týká zasypávání v hloubce 1 metru od povrchu terénu, kde mohou využití odpady představovat největší riziko pro lidské zdraví.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání

Oprava odkazu v § 6 odst. 5

V tomto případě jde o opravu zjevné chyby v platném znění vyhlášky. V opravené podobě odpovídá text plně zmocnění v § 34 odst. 7 písm. a) zákona o odpadech.

Úprava podmínek zákazu skládkování nebezpečných odpadů s ohledem na kapacitní možnosti zařízení v České republice

Zákon o odpadech zmocňuje v § 40 odst. 5 písm. d) ministerstvo životního prostředí ke stanovení seznamu nebezpečných odpadů, které nesmí být ukládány na skládku odpadů, protože je technicky možné je zpracovat ve spalovnách nebezpečného odpadu nebo v zařízeních pro materiálové nebo energetické využití odpadu provozovaných na území České republiky. Vymezení seznamu nebezpečných odpadů včetně nastavené výjimky ze zařazení odpadu na seznam je plně v souladu se zmocněním. Kapacita zařízení provozovaných na území České republiky je svého druhu technickým omezením pro možnost zpracovat odpad odpovídajícím způsobem.

Posun přechodného období pro přechod na nová pravidla pro vedení odpadové evidence a podávání hlášení o produkci a nakládání s odpady

Zmocnění ministerstva životního prostředí k nastavení způsobu vedení evidence je vymezeno v § 94 odst. 2 zákona o odpadech. V případě podávání ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady se jedná o § 95 odst. 7 písm. c) zákona o odpadech. Prodloužení přechodného období, po které je možné provádět obě činnosti způsobem podle předchozí právní úpravy, je v souladu s tímto zmocněním.

Podmínky pro upravené kaly a pro jejich aplikaci na zemědělskou půdu

Mikrobiologická kritéria, při kterých je možné považovat kal za upravený, může ministerstvo životního prostředí nastavit na základě zmocnění v § 67 odst. 1 písm. b) bod 2 zákona o odpadech. Zároveň může na základě § 69 odst. 3 písm. m) zákona o odpadech vymezit mikrobiologická kritéria pro kaly používané na zemědělské půdě. Návrh využívá obě tato zmocnění a je s nimi v souladu. Vedle toho dochází v návrhu rovněž k vyjasnění provádění ověření účinnosti technologie úpravy kalů z hlediska hygienizace. K tomu je ministerstvo zmocněno v § 67 odst. 3 zákona o odpadech. Nastavení požadavků na ověření účinnosti technologie je plně v souladu s tímto zmocněním.

Vyjasnění přechodných pravidel pro přechod odpad neodpad u recyklovaných stavebních a demoličních odpadů

Ministerstvo životního prostředí může nastavit kritéria, při jejichž splnění může odpad přestat být odpadem na základě zmocnění v § 9 odst. 7 zákona o odpadech, nastavení kritérií plně odpovídá možnostem, které § 9 odst. 7 ministerstvu dává. Tato změna byla iniciována Ministerstvem průmyslu a obchodu a text byl zpracován ve spolupráci s tímto ministerstvem.

Oprava limitní hodnoty obsahu benzo(a)pyrenu a celkového obsahu polyaromatických uhlovodíků v odpadech pro zasypávání

Ministerstvo životního prostředí stanoví požadavky na odpady využívané k zasypávání, včetně limitů obsahu škodlivin a způsobu a četnosti jejich ověřování na základě zmocnění v § 34 odst. 7 písm. a) zákona o odpadech. Jakákoliv úprava limitů obsahu škodlivin je tak plně v souladu s tímto zmocněním.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navržená úprava se dotýká těchto předpisů Evropské unie

- směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic

- směrnice Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství

Oprava odkazu v § 6 odst. 5

Předpisy Evropské unie nijak neupravují podmínky pro využívání odpadů k zasypávání. Návrh je plně v souladu s obecnými požadavky čl. 13 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic, podle kterého musí členské státy přijmout opatření nezbytná k zajištění nakládání s odpady způsobem, který neohrožuje lidské zdraví a nepoškozuje životní prostředí

Úprava podmínek zákazu skládkování nebezpečných odpadů s ohledem na kapacitní možnosti zařízení v České republice

Podle čl. 5 odst. 3 a směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů platí následující:

„Členské státy přijmou taková opatření, aby na skládky nebyly přijímány tyto odpady:

- a) kapalně odpady;*
- b) odpady, které jsou v podmínkách skládky výbušné, žíravé, oxidující, vysoce hořlavé nebo hořlavé v souladu s definicemi přílohy III směrnice 91/689/EHS;*
- c) nemocniční odpad a jiné klinické odpady pocházející z léčebných nebo veterinárních zařízení a které jsou infekční podle definice (charakteristika H9 podle přílohy III) ve směrnici 91/689/EHS, jakož i odpady spadající do kategorie 14 (přílohy IA) téže směrnice;*
- d) celé použité pneumatiky — do dvou let počínaje ode dne stanoveného v čl. 18 odst. 1 — kromě pneumatik používaných jako surovina; drcené použité pneumatiky — do pěti let od uvedeného dne (v obou případech s výjimkou pneumatik jízdních kol a pneumatik, jejichž vnější průměr je větší než 1 400 mm)*
- e) jakýkoli jiný druh odpadu neodpovídající kritériím pro přijetí na skládku definovaným v příloze II;*
- f) odpad, který byl sbírán odděleně pro přípravu k opětovnému použití a recyklaci podle čl. 11 odst. 1 a článku 22 směrnice 2008/98/ES, s výjimkou odpadu vzniklého z následného zpracování odděleně sebraného odpadu, u něhož skládkování vede k nejlepšímu výsledku z hlediska životního prostředí v souladu s článkem 4 uvedené směrnice.“*

Směrnice tak zcela zakazuje ukládat na skládku některé nebezpečné odpady. Tyto zákazy jsou nicméně promítnuty do jiné části přílohy č. 4 vyhlášky, a to konkrétně do bodů A a B. Zákonné omezení, ke kterému se vztahuje seznam nebezpečných odpadů v bodě C přílohy č. 4 vyhlášky, je národní úpravou nad rámec unijních požadavků. Navržené změny vztahující se k seznamu nebezpečných odpadů v bodě C přílohy č. 4 vyhlášky proto nemají dopad do povinnosti České republiky z hlediska unijních odpadových předpisů.

Posun přechodného období pro přechod na nová pravidla pro vedení odpadové evidence a podávání hlášení o produkci a nakládání s odpady

Požadavky na vedení evidence a ohlašování nakládání s odpady jsou upraveny v čl. 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic. Nastavení požadavků předchozí právní úpravy bylo dlouhodobě plně v souladu s těmito požadavky, prodloužení přechodného období proto nemá dopad na plnění směrnice o odpadech ze strany České republiky.

Podmínky pro upravené kalý a pro jejich aplikaci na zemědělskou půdu

Požadavky na používání kalů jsou nastaveny směrnicí Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství. Tato směrnice v čl. 6 písm. a) uvádí: „*kal bude před zemědělským použitím upraven. Členské státy však mohou povolit za podmínek jimi stanovených používání neupraveného kalu, jestliže bude vstřikován nebo zapracován do půdy;*“. Tento požadavek je splněn, protože vyhláška již v platném znění stanoví požadavek na zapravení kalu. Do této povinnosti návrh novely vyhlášky nijak nezasahuje. Z uvedeného vyplývá, že v souladu s unijními předpisy je i použití neupravených kalů za předpokladu, že jsou splněny další požadavky směrnice, což je v tomto případě splněno.

Vyjasnění přechodných pravidel pro přechod odpad neodpad u recyklovaných stavebních a demoličních odpadů

Možnost nastavit kritéria, při jejichž splnění může odpad přestat být odpadem na národní úrovni, pokud nejsou stanovena unijními předpisy, vychází z čl. 6 odst. 3 směrnice o odpadech. Kritéria obsažená v § 83 odst. 2 vyhlášky včetně navrhovaného doplnění jsou plně v souladu s požadavky směrnice o odpadech.

Oprava limitní hodnoty obsahu benzo(a)pyrenu a celkového obsahu polyaromatických uhlovodíků v odpadech pro zasypávání

Směrnice o odpadech nestanoví žádné specifické požadavky na provádění zasypávání odpady. Jedná se tak plně o národní úpravu, která ale musí být v souladu s obecnými požadavky na ochranu zdraví a životního prostředí při nakládání s odpady vymezenými v čl. 13 směrnice o odpadech. Vzhledem k tomu, že nastavené požadavky jsou i po opravě velmi přísné a zaručují vysoký standard ochrany životního prostředí a lidského zdraví, je návrh se směrnicí o odpadech v tomto ohledu plně v souladu.

Celý návrh je tak plně v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

U některých pravidel vymezených v platném znění vyhlášky je zřejmé, že pro povinné osoby není možné se jim přizpůsobit ve vymezeném přechodném období. U některých dalších se podařilo prokázat, že zpřísnění požadavků s ohledem na předběžnou opatrnost není nezbytné, nebo že se dokonce jednalo o chybu ve psaní.

Některá z pravidel stanovených v platném znění vyhlášky by tak mohla mít od 1. ledna 2023 nepřiměřené dopady na povinné osoby. V některých případech by se jednalo o velmi významné ekonomické dopady pro průmyslové podniky, které procházejí v současné době již tak velmi složitým obdobím s ohledem na probíhající ekonomickou krizi. Přičemž se ukázalo, že tato ustanovení není z hlediska ochrany životního prostředí nutné realizovat v tak krátkém přechodném období, případně je, s ohledem na nová zjištění, není nutné realizovat vůbec.

Z toho důvodu bylo zažádáno o povolení výjimky z povinnosti provést hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad podle čl. 76 odst. 2 Legislativních pravidel vlády. Žádosti bylo dopisem ministra pro legislativu a předsedy Legislativní rady vlády čj. 44009/2022-UVCR ze dne 21. září 2022 vyhověno.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel,

zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Předmětem navržené právní úpravy je v části pouze prodloužení, resp. dodatečné nastavení přechodných období, případně úprava podmínek po přechodnou dobu a v části zrušení podmínky, která měla být nově vyžadována od 1. ledna 2023. Navržená úprava proto nepřinese proti předchozímu faktickému ani právnímu stavu žádné významné ekonomické dopady. Naopak nepřijetí navržené úpravy by vedlo k výrazným ekonomickým dopadům na podnikatelské prostředí i veřejný sektor, zejména na obce. Zároveň by vedlo i k neřešitelné situaci, kdy by velká část povinných subjektů fakticky neměla jinou možnost než se chovat v rozporu s jim stanovenými povinnostmi.

Po pečlivé analýze všech možných důsledků navrhovaných změn lze konstatovat, že nebyly identifikovány žádné negativní sociální ani ekonomické dopady na fyzické či právnické osoby. Naopak změna bude mít výrazný ekonomický přínos jak pro podnikatelské subjekty, tak pro města a obce a v konečném důsledku rovněž pro domácnosti, v tom, že nedojde k dalšímu zatížení náklady na provádění nových povinností.

Nepředpokládá se negativní dopad na životní prostředí. V případě použití kalů bylo prokázáno studií Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, že použití kalů kategorie II nemá dopady na kvalitu půdy ani bezpečnost produkovaných potravin. V případě skládkování nebezpečných odpadů, pro které není jiná zpracovatelská kapacita, jde sice o nejméně vhodný způsob nakládání, nicméně k přímému ohrožení životního prostředí nedochází, pouze se řešení problému odkládá do budoucna, kdy dobehne životnost provozovaných skládek.

Předkladatelem bylo zažádáno o povolení výjimky z povinnosti provést hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad podle čl. 76 odst. 2 Legislativních pravidel vlády. Žádosti bylo dopisem ministra pro legislativu a předsedy Legislativní rady vlády čj. 44009/2022-UVCR ze dne 21. září 2022 vyhověno.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona (tj. nerovného zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru).

Lze proto konstatovat, že právní úprava, jež je obsažena v návrhu novelizačního předpisu, nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace.

Z hlediska principů rovnosti žen a mužů je návrh právních opatření neutrální, neboť navrhovaná regulace nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost žen a mužů a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nepředstavuje žádná korupční rizika.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

II. Zvláštní část

Čl. I

K bodu 1

Jedná se o opravu odkazu v § 6 odst. 5 vyhlášky. V tomto případě jde o opravu zjevné chyby v platném znění vyhlášky. Během prací na přípravě vyhlášky došlo k posunu odstavců, nicméně v § 6 odst. 5 nebyl tento posun zohledněn. Tuto chybu je třeba opravit.

Zároveň z navrženého znění vyplývá, že navýšení limitů není možné v 1 m od konečné úrovně terénu. Navýšení limitů je možné i v případě sedimentů, jde o případ, kdy dojde k překročení u více než tří sledovaných škodlivin.

K bodu 2

Navrženou úpravou se zohledňuje nedostatečná kapacita ve spalovnách nebezpečného odpadu nebo v zařízeních pro materiálové nebo energetické využití odpadu provozovaných na území České republiky pro veškerou produkci odpadů, které jsou vymezeny v bodě C přílohy č. 4 k vyhlášce. Jak nemožnost přijetí daného odpadu s ohledem na vlastnosti odpadu, tak z důvodu nedostatečné kapacity, musí být, v případě, že dojde k ukládání odpadu na skládku, uvedeny v jeho základním popisu. Text navrženého ustanovení je navržen tak, že jakmile se uvolní nebo vznikne nová dostupná kapacita pro využití tohoto odpadu, nesmí být odpad předán na skládku.

K bodu 3

Tímto bodem se s účinností k 1. lednu 2028 zruší výjimka podle bodu 2, která umožní ukládat na skládky nebezpečné odpady podle bodu C přílohy č 4 k vyhlášce, pokud není dostatečná kapacita jiných zpracovatelských zařízení než skládek. Navržená úprava by měla přimět původce těchto odpadů, aby ve stanoveném termínu do 1. ledna 2028 dostatečnou zpracovatelskou kapacitu zajistili.

K bodu 4 a 16

S ohledem na další úpravy u kalů již není vhodné v textu pouze plně odkazovat na použití úpravy ověření technologie podle ustanovení § 50 vyhlášky vztahujícího se na biologicky rozložitelné odpady. Navrhuje se proto nastavit podmínky v § 57 vyhlášky samostatně. Tyto podmínky se nicméně věcně nebudou lišit od požadavků na postup úpravy u biologicky rozložitelných odpadů.

Oproti technologiím, které neprošly procesem ověření a považují se za ověřené, protože produkují kaly splňující kritéria pro zařazení jako kal kategorie I nebo II, mají technologie, které prošly procesem ověření nižší četnost pravidelného vzorkování a zkoušení podle přílohy č. 39 k vyhlášce, a to v intervalu dvakrát za rok.

Zejména v případě velkých technologií, u kterých musí být pravidelné vzorkování a zkoušení toho, zda vystupující kaly vyhovují mikrobiologickým kritériím, prováděno podle přílohy č. 39

vyhlášky až dvanáctkrát za rok, se tak provedení ověření účinnosti vyplatí v dlouhodobém horizontu i finančně. Po velké investici do počátečního ověření dochází k úspoře na pravidelných odběrech vzorků a jejich zkoušení.

Ověření technologie z hlediska účinnosti hygienizace není možné provést v případě technologií produkujících pouze kaly kategorie II, protože taková technologie nemůže prakticky požadavky na ověření splnit.

Návrh nicméně v § 57 odst. 5 uvádí, že všechny technologie, které produkují kaly kategorie I nebo kategorie II se považují za ověřené tak, aby mohly vůbec kaly upravovat, a to s ohledem na požadavek § 67 odst. 3 zákona o odpadech. Jedná se o náhradu stávajícího přechodného ustanovení v § 81 odst. 6 vyhlášky (které platí do konce roku 2022). V tomto případě se však fikce ověření ověřené technologií z hlediska účinnosti hygienizace nastavuje na dobu neurčitou. Rozdílný je přístup k technologiím, které splňují podmínky přechodného ustanovení v § 81 odst. 4 vyhlášky. Toto přechodné ustanovení není oproti § 81 odst. 6 vyhlášky časově omezeno. K těmto technologiím návrh novely vyhlášky přistupuje jako k technologiím, které v minulosti prošly nebo v budoucnu projdou procesem ověření podle navrženého znění § 57 odst. 1 až 4 vyhlášky.

K bodu 5, 15 a 16

Ustanovení stanoví podmínky pro použití upravených kalů na zemědělské půdě. Použity mohou být pouze kaly, které splní mikrobiologické limity nastavené vyhláškou. Jde o limity pro kaly kategorie I nebo II podle navrhované tabulky č. 38.1 v příloze č.38. Návrh k limitům přistupuje tak, že jsou stejné proto, aby byl kal považován za upravený, a proto, aby mohl být použit na zemědělské půdě. Tyto kaly jsou považovány za upravené kaly ve smyslu § 67 odst. 1 písm. b) bod 2 zákona o odpadech.

Limity pro kal kategorie II je možné využít pouze, pokud jsou splněna omezení nastavená v odstavci 2, která odpovídají dosavadní právní úpravě vztahující se kalům kategorie II.

Limity v tabulce č. 38.1 v příloze č. 38 spojují dosavadní roztržštěné přístupy do jednoho. Dosud bylo možné využívat limity nastavené v novelizované vyhlášce nebo na základě přechodných ustanovení limity pro kal kategorie I nebo kategorie II podle předchozí právní úpravy (vyhláška č. 437/2016 Sb.).

Nově navržená úprava pracuje s kaly kategorie I, které odpovídají novým limitům vymezeným v platném znění vyhlášky, a kaly kategorie II, které odpovídají kalům kategorie II podle předchozí právní úpravy (vyhláška č. 437/2016 Sb.). Kaly kategorie I zahrnují jak kaly plnící nové limity, tak kaly, které splňovaly podmínky pro kal kategorie I podle předchozí právní úpravy (vyhláška č. 437/2016 Sb.). Limity stanovené v platném znění vyhlášky jsou totiž mírnější, než byly limity pro kal kategorie I ve vyhlášce č. 437/2016 Sb. (tyto limity vycházely již z vyhlášky č. 382/2001 Sb.), protože aktuální přístup k vymezení limitů není vztažen k množství mikroorganismů v sušině kalu, ale v běžném vzorku. Tomu byl přizpůsoben i limit pro kal kategorie II, který je nově rovněž stanoven pro běžný vzorek.

K bodu 6

Návrh nově nepočítá s tím, že by všechna zařízení upravující kaly musela procházet procesem ověření technologie z hlediska účinnosti hygienizace. Součástí programu použití kalů tak nemusí být ověření účinnosti. Návrh to nahrazuje požadavkem na uvedení údajů o ověření. V programu tak bude uvedeno, že bylo ověření provedeno, nebo, že se zařízení považuje za ověřené, včetně příslušného ustanovení vyhlášky, které fikci ověření zakládá.

K bodu 7, čl. II, III a IV

Přechodné období, po které je dostačující, pokud jsou odpadová evidence a roční hlášení o produkci a nakládání s odpady prováděny podle vyhlášky č. 383/2001 Sb., se prodlužuje do roku 2024. V souvislosti s posunem přechodného období pro vedení odpadové evidence a podávání hlášení je třeba upravit přechodná období i ve vyhlášce č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů), vyhlášce č. 345/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s vozidly s ukončenou životností, a vyhlášce č. 16/2022 Sb., o podrobnostech nakládání s některými výrobky s ukončenou životností.

K bodu 8 až 10

Text vyhlášky se upravuje tak, aby bylo zřejmé, že kritéria pro ukončení odpadového režimu pro recyklované stavební materiály se vztahují i na recyklované zeminy a recyklované přírodní kamenivo. Text je přizpůsoben tomu, že zeminy nemusí procházet roztříděním a změnou frakce. Toto vyjasnění je nezbytné rovněž ve vztahu k materiálům, které nejsou nijak znečištěné a mají již potřebnou frakci, to se týká zejména znovuzískaného přírodního kameniva. Kromě toho se doplňuje druh odpadu 20 02 02 Zemina a kamení, který byl v původním výčtu opomenut. Dále se stanoví, že výstup je možné používat i k tvorbě zemního tělesa pozemních komunikací.

K bodu 11 a 12

Opravuje se hodnota limitu pro benzo(a)pyren a polyaromatické uhlovodíky tak, aby odpovídala předchozí právní úpravě. Tomu odpovídá i rozšíření počtu sledovaných polyaromatických uhlovodíků.

K bodu 14

Vzhledem k tomu, že kaly kategorie I jsou již hygienizované, není nezbytné, aby zařízení, které je přijímá, bylo ověřeno z hlediska účinnosti hygienizace.

Čl. V

Navržená účinnost právního předpisu je dělená. Je nezbytné, aby navržená vyhláška začala platit k 1. lednu 2023, protože k tomuto dni by měla začít platit řada nových povinností, které navržená vyhláška buď přímo ruší nebo jejich plnění odsouvá na pozdější termín.

Výjimkou je účinnost čl. I bodu 3, která je nastavena na 1. leden 2028. Tímto se společně s ustanovením čl. I bodu 1, které má být účinné od 1. ledna 2023, stanoví přechodné období, po které je možné u odpadů uvedených v seznamu nebezpečných odpadů v bodě C přílohy č. 4 k vyhlášce, které není možné ukládat na skládky, protože je možné je zpracovat ve spalovnách nebezpečného odpadu nebo v zařízeních pro materiálové nebo energetické využití odpadu provozovaných na území České republiky, zohlednit rovněž technické hledisko v podobě dostatečné kapacity provozovaných zařízení. Toto přechodné období má osobám, na které se omezení bude vztahovat, umožnit vybudování dostatečných kapacit zařízení, do kterých budou odpady předávány.